

питома вага припадає на Європу, Африку та Близький Схід – 26,5%. На міжнародному ринку акцій ситуація інша: питома вага Американського регіону має найбільше значення і становить 45,0%. Питома вага Європи, Африки та Близького Сходу становить 29,5%. Найменшу питому вагу займає Азіатсько-Тихоокеанський регіон, що становить 25,5%. Зростання ціни акцій свідчить про позитивні зміни в результатах діяльності компаній, які представлені на біржах. Головними індикаторами даної динаміки є індекси фондових бірж. Американський ринок цінних паперів характеризують: S&P 500, NASDAQ Composite, Dow Jones Composite, FTSE 100, Азіатсько-Тихоокеанський – TOPIX, Nikkei, Hang Seng, Європейський, Африканський та Близького Сходу – індекси FTSE 100, DAX 30, CAC 40 та EuroStoxx 50 [1; 4].

Отже, аналіз показав, що фондові індекси усіх міжнародних ринків цінних паперів характеризує динаміка зростання. Найбільше зростання за аналізований період спостерігалось для Американського ринку – 76,7%. Зростання Азіатсько-Тихоокеанського ринку та ринку країн Європи, Африки та Близького Сходу становило відповідно 65,8% та 53,6%. Як прогнозується, ринок цінних паперів в 2021 році буде відрізнятися від сучасного. Ця зміна буде спричинена економічними трендами, розвитком інновацій, технологій, змінами у банківському секторі. За даними PwC, технології стануть рушійною силою формування ринку цінних паперів наступних років, що буде спричинено впровадженням нових продуктів, послуг, бізнес-моделей. Цей тренд сприятиме виходу на ринки нових гравців, що, у свою чергу, з ефектом мультиплікатора, спричинить розвиток фондових бірж.

Література

1. Нікончук В. В. *Формування фондового ринку : економічні аспекти еволюції та інституційної динаміки*. Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Економіка». 2012. Вип. 6 (2). С. 32–37. URL: <http://www.vestnikdnu.com.ua/archive/201262/32-37.pdf> (дата звернення: 21.04.2021).
2. Бурбан О. Б., Кривовязюк І. Б. *Тенденції розвитку міжнародних ринків цінних паперів*. URL: <https://www.researchgate.net/publication/333004437> (дата звернення: 21.04.2021).
3. Карєпова С. Г., Селєзнев І. А. *О развитии инновационных проектов и цифровой экономики ЕАЭС : возможности, вызовы и риски*. Социально-гуманитарные знания. 2018. № 3. С. 112–123.
4. Архієреєв С. І. *Курс економічної теорії* : навч. посіб. / за ред. С. І. Архієреєва, Н. Б. Решетняк. Харків : НТУ «ХП», 2007. 331 с.

УДК 338.439.4:339.564(477)

Уханова Інна Олегівна

*к. е. н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин,
Одеський національний економічний університет (Україна)*

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТОРГІВЛІ ТОВАРАМИ ГАЛУЗІ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В УМОВАХ ДІЇ УГОДИ ПРО ВІЛЬНУ ТОРГІВЛЮ УКРАЇНА-ЄС

JEL classification: F100, F130, F680

З квітня 2014 року ЄС надав Україні преференції в умовах доступу на свій ринок, а з 1 січня 2016 року почала функціонувати Угода про асоціацію та всеосяжна зона вільної торгівлі (ЗВТ) між Україною та ЄС. У результаті по 2019 р. більшою стала частка ЄС в загальному обороті зовнішньої аграрної торгівлі України, а взаємний оборот зовнішньої торгівлі агропродовольчою продукцією виріс із 5,9 до 10,6 млрд. дол. США. [1]. 2020 рік сформував нові торговельні можливості у відносинах Україна-ЄС – протягом року переглянуто умови ЗВТ, укладеної 5 років тому (рис. 1).

Підтвердженням позитивної динаміки українського експорту аграрної продукції до ЄС є тенденція до нарощування його вартісних обсягів [3, с. 142]. Слід також сказати, що зафіксовано зростання імпорту агропродукції з країн ЄС в Україну, однак відмічається позитивне додатне сальдо ЗТО, яке збільшувалося для України, сягнувши 4,3 млрд. дол. США за підсумками 2019 року (рис. 2).

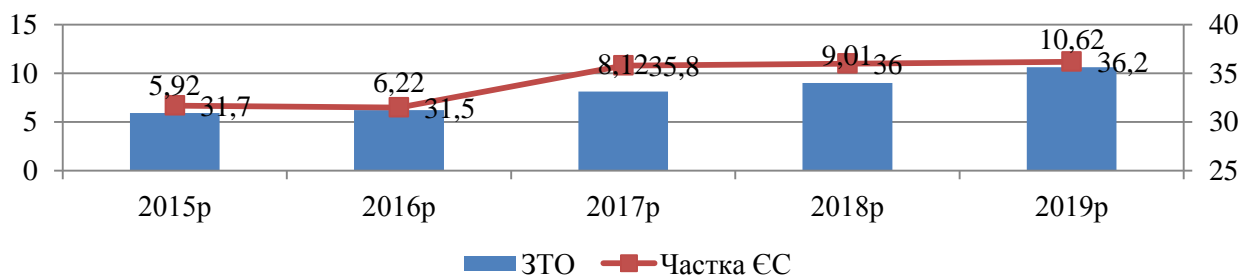

Рис. 1. ЗТО аграрної продукції Україна-ЄС (млрд. дол. США) та частка ЄС (%) у загальному товарообороті агропродукції України, 2015–2019 рр.

Джерело: [2]

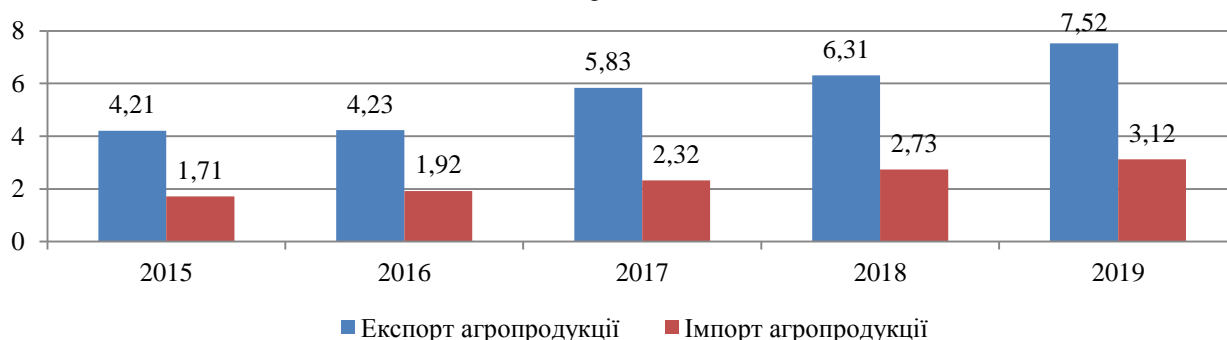

Рис. 2. Експорт та імпорт агропродукції у торгових відносинах Україна-ЄС, 2015–2019 рр. (млрд. дол. США)

Джерело: [2]

Станом на 2019 рік Україна посідала 3 місце серед постачальників продукції сільського господарства до ЄС – всього за рік вона експортувала до країн ЄС агропродукції на 7,32 млрд. євро. У 2019 році на країни ЄС припадало 33,5% експортної вартості продукції АПК. Серед головних партнерів із країн ЄС у торгівлі сільськогосподарською продукцією слід виокремити 6 країн (Нідерланди, Польщу, Іспанію, Німеччину, Італію і Францію), частка яких станом на 2019 рік сягає 73% [4, с. 290]. Загалом незмінною є товарна структура експорту України до спільного ринку ЄС. Найбільший дохід в торгівлі сільгосппродукцією українським виробникам та постачальникам приносять зернові і олійні культури, олія та залишки переробної промисловості, які займають близько 83% у структурі аграрного експорту України до Євросоюзу (рис. 3 та 4).

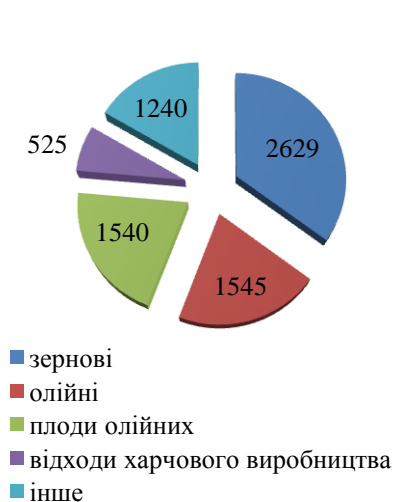

Рис. 3. Товарний експорт товарів сільського господарства з України до ЄС, 2019 р. (млрд. дол. США)

Рис. 4. Товарний імпорт товарів сільського господарства з ЄС до України, 2019 р. (млрд. дол. США)

Джерело: розроблено автором за даними [2]

Аграрний імпорт з Євросоюзу в Україну переважно представлений продуктами переробної промисловості (напоями, харчовими продуктами, кормами для тварин і тютюновими виробами), які складають близько 36% загального імпорту агропродукції з ЄС у 2019 році.

Можна зробити висновок, що з підписанням Угоди про ЗВТ експорт аграрної продукції у Євросоюз збільшився на 37%, ця позиція залишається однією з ключових у загальному експорті українських виробників до ринку ЄС. Між тим, необхідно пам'ятати про підвищення конкуренції на ринку агропродукції, для підвищення ефективності та обсягів експорту до ЄС українським виробникам варто здійснювати модернізацію виробництва та удосконалювати виробничий процес; також досі відмічається повільне покращення ситуації з використанням Україною безмитних квот на експорт агропродовольчих товарів.

Література

1. Чирак М. В., Чирак І. М. *Стан та джерела зростання українського експорту сільськогосподарської продукції*. Ефективна економіка. 2018. № 2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2018/61.pdf (дата звернення: 22.04.2021).

2. *Контакти. Аграрна зона вільної торгівлі з ЄС 2014-2020 рр. від «А» до «Я»: досягнення, провали та завдання для України*. 5 березня 2020 р. URL: <https://agropolit.com/spetsproekty/698-agrana-zona-vilnoyi-torgivli-z-yes-2014-2020-vid-a-do-ya-dosyagnennya-provali-ta-zavdannya-dlya-ukrayini> (дата звернення: 22.04.2021).

3. Лисак О., Андреева Л. *Проблеми та перспективи експорту аграрної продукції України*. Agricultural and Resource Economics : International Scientific E-Journal. 2017. Vol. 3. No. 1. Pp. 139–151. URL: www.arejournal.com (дата звернення: 23.04.2021).

4. Артамонова Г. *Зовнішня торгівля України з ЄС: можливості та виклики*. Журнал європейської економіки. 2019. Т. 18. № 3 (70). С. 283–295.

UDC 330.322:330.43

Serhii Kolodynskyi

*Doctor of Economics, Associate Professor of Management and Marketing Department,
Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture (Ukraine)*

Tatiana Ozhoganych

*Student of International Economic Relations Department,
Odessa National Economic University (Ukraine)*

FOREIGN DIRECT INVESTMENT IN ODESSA REGION AND PANDEMIC COVID-19

JEL classification: F600

The global economy is facing a severe crisis caused by the COVID-19 pandemic, and global foreign direct investment (FDI) flows are also expected to come under great pressure as a result of the pandemic. According to some forecasts, FDI could fall sharply, falling well below the minimum level at which it found itself during the global financial crisis, and for developing countries, including Ukraine, the consequences could be most significant. In order to find out how strong the prospect of new crisis phenomena caused by the manifestation of the economic impact of the COVID-19 pandemic, it is proposed to analyze the current state of the prospect of FDI in the economy of the Odessa region.

According to the UNCTAD report for 2020 the COVID-19 crisis will cause a dramatic fall in foreign direct investment (FDI). Global FDI flows are forecast to decrease by up to 40 per cent in 2020, from their 2019 value of \$1.54 trillion. This would bring FDI below \$1 trillion for the first time since 2005. FDI is projected to decrease by a further 5–10 per cent in 2021 and to initiate a recovery in 2022. The expected earnings for the year revised down by 40 per cent on average, with some industries plunging into losses. Lower profits will hurt reinvested earnings, which on average account for more than 50 per cent of FDI [1, p. 10].

The investment policy of the countries has undergone significant changes. Support measures include online investment facilitation, pandemic-related services of investment promotion agencies and new incentives for investment in health care. For each region, countries determine their strategic directions of